

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı
5 Kasım 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması
- 2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Anayasa'nın 3'üncü, 123'üncü ve 126'ncı maddelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesiyle ilgili verdikleri önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve önergeler üzerine yapılan konuşmalara ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri
 - a) Ticaret Bakanlığı
 - b) Helal Akreditasyon Kurumu
 - c) Rekabet Kurumu

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesi görüşmelerinin soru-cevap bölümünde Bakanın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

-----0-----

8'inci Toplantı
5 Kasım 2025 Çarşamba

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.06'da açılarak dört oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,
Komisyonun bugünkü gündemine,

Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Anayasa'nın 3'üncü, 123'üncü ve 126'ncı maddelerine,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesiyle ilgili verdikleri önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve önergeler üzerine yapılan konuşmalara,
İlişkin açıklama yaptı.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Ticaret Bakanlığının,
Helal Akreditasyon Kurumunun,
Rekabet Kurumunun,
2026 yılı bütçeleri ve 2024 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Ticaret Bakanlığının 2026 yılı bütçesi görüşmelerinin soru-cevap bölümünde Bakanın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,
İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 2026 yılı bütçelerini görüşmeye devam etmek için 6 Kasım 2025 Perşembe günü saat 10.00'da toplanmak üzere toplantıya 22.16'da son verildi.

5 Kasım 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.06
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, Değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarının kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 8'inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde Ticaret Bakanlığı, Helal Akreditasyon Kurumu ve Rekabet Kurumunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Sayın Bakana söz vermeden önce bürokratların kendilerini Komisyonumuza tanıtımalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri ¹

a) Ticaret Bakanlığı

b) Helal Akreditasyon Kurumu

c) Rekabet Kurumu

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Bakana konuşması için otuz dakika süre veriyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

Süreniz otuz dakikadır.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, basınımızın değerli mensupları; Ticaret Bakanlığımızın 2026 mali yıl bütçesini ve 2024 yılı kesin hesabını görüş ve değerlendirmelerinize sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Sizleri şahsım ve Ticaret Bakanlığımız adına sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bütçe çalışmalarının ülkemiz ve halkımız için hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Ticaret Bakanlığımızın çalışmalarını konuşmam için ayrılan süre ölçüsünde size takdim edeceğim.

Size sunulan kitapçıklarda konuşmamda yer verebildiğim bilgilerden daha fazlasını bulabilirsiniz; ayrıca, ekrandan, sunumdan da görsellerden takip edebilirsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı dünya ekonomisinde ve ticaretinde belirsizliklerin yeniden tırmandığı ve ticarete korumacılığın çok hızlı arttığı bir dönem olmuştur; bu da Küresel Ticaret Politikası Belirsizlik Endeksi'nden rahatça görülebilmektedir.

Dünya ekonomik büyüme oranı yüzde 3,2 olarak tahmin edilmektedir, bu da 2000-2019 yılı ortalaması olan yüzde 3,7'nin epey gerisinde kalmaktadır. Dünya ekonomisindeki ve ticaretindeki bu zayıf görünüme rağmen Türkiye ekonomisinde üretim, istihdam ve ihracat artışları, hamdolsun, devam etmiştir. Ülkemiz 2024 yılında yüzde 3,3 oranında ekonomik büyüme kaydetmiştir, net mal ve hizmet ihracatı da bu büyümeye 1 yüzde puan katkıda bulunmuştur.

2025 yılı ilk çeyreğinde yüzde 2,3; ikinci çeyreğinde yüzde 4,8; ilk yarı yıl ortalaması olarak yüzde 3,6 büyümeye kaydettik. Son yirmi çeyrektir üst üste büyümeye devam ediyoruz; böylece, 2002 yılında 238,7 milyar dolar olan gayrisafi yurt içi hasılamız 2024 yılı sonunda 1 trilyon 358 milyar dolara ve 2025 ilk yarı yıl sonunda 1 trilyon 474 milyar dolara yükseldi. Kişi başına gayrisafi yurt içi hasılamız da 2002 yılında 3.608 dolarken 2024 yılı sonunda 15.325 dolara yükseldi; yıl sonunda 17 bin dolar civarına yükselmesi beklenmektedir. IMF tahminlerine göre ülkemizin 2025 yılı sonunda satın alma gücü paritesine göre dünyada 11'inci, Avrupa'da 4'üncü büyük ekonomi olması beklenmektedir.

İhracatımıza gelince, 2002 yılında 36,1 milyar dolar olan mal ihracatımızı 7,3 katına çıkardık ve 2024 sonunda 261,8 milyar dolar seviyesine yükselttik; böylece, 2002 yılında 14 milyar dolar olan hizmetler ihracatını da 8,3 kat artışla 2024'te 117,2 milyar dolara yükselttik ve hizmet ticaretinde net 61,4 milyar dolar fazla sağladık. Bu yıl, dün açıkladığımız üzere, ekim ayında da mal ihracatımız 24 milyar dolarla tarihin en yüksek 4'üncü ayı ve ekim ayı olarak da rekor bir rakamla kapandı. İhracatçılarımızla birlikte dünya pazarlarında zor şartlara rağmen büyük bir mücadeleyle ihracatımızı artırarak ekonomik büyümemize ve kalkınmamıza katkı yapmanın azami gayreti içindeyiz. Son on iki ay itibarıyla 270,2 milyar dolarla tarihî rekor seviyeye mal ihracatımızı yükselttik; böylece, bu yılın ilk on ayının sekizinde mal ihracatımızda artışlar kaydettik. 2025 yılının ilk on ayı sonunda mal ihracatımızda net 8,4 milyar dolar artış kaydettik. 2025 yılının ilk on ayında da hizmetler ihracatımızda net 4 milyar dolar artış kaydettik; böylece, 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla yıllıklandırılmış hizmetler ihracatımız bizim hesaplarımıza göre 121,2 milyar dolara ulaştı. Merkez Bankasının

1. (1/280) ve (1/279) esas numaralı Kanun Teklifleri 23/10/2025 tarihli 4'üncü Toplantı Tutanağı'na eklidir.

seviyesinde gerçekleşti. Temmuz ayında da cari işlemler fazlası verdik, eylül ayında 1 milyar dolar, ekim ayında da 500 milyon dolar cari işlemler fazlası bekliyoruz. Dört ay üst üste inşallah, cari işlemler fazlası vermiş olacağız.

Orta vadeli program gereğince, önümüzdeki yıl 2026'da inşallah, ekonomik büyümenin yüzde 3,8'e ve 2028 yılında yüzde 5 seviyesine, kişi başına millî gelirimizin de gelecek yıl 18.621 dolara ve 2028'de 21 bin dolara yükselmesi beklenmektedir. 2026 yılında mal ihracatının 282 milyar dolara, mal ithalatının 378 milyar dolara yükselmesi öngörüldükten hizmetler ihracatımızın da inşallah 128 milyar dolara yükselmesini tahmin etmekteyiz.

Bu çalışmaları yaparken ticaret diplomasisine de çok önem veriyoruz. Bu noktada 2025 yılı içinde şu ana kadar 100'den fazla ülkenin ticaret bakanlarıyla toplantılar yaptık ve bu temaslarda, pazara giriş konularından ihracatımızın önündeki engellerin azaltılmasına, yerli üreticilerimizin korunmasına, Yeşil Mutabakat, dijital dönüşüm gibi önemli konulara uyum sağlama noktasında önemli çalışmalar yaptık, somut adımlar aldık.

İngiltere'yle STA müzakerelerinin hizmetler sektörünü ve tarım ürünlerini kapsamıyla alakalı görüşmeler başlatıldı. İnşallah, İngiltere pazarında tarım ihracatımız için daha fazla tarife kontenjanları almak için yoğun bir şekilde çalışıyoruz. 16 ülkeyle Karma Ekonomik Komisyonu toplantıları yapıldı, 5 ülkeyle JETCO toplantıları gerçekleştirildi.

Avrupa Birliğiyle mutabık kaldığımız yüksek düzeyli ticaret diyalogunun ikincisini Ankara'da gerçekleştirdik. Ticaretle aramızdaki bazı ihtilaflı konuları en aza indirme, transit kotaları, vize konusu, Yeşil Dönüşüm, dijital ticaret, gümrük iş birliği konularında ilerleme kaydettik. Ayrıca, AB Komisyonu 15 Temmuz tarihinde bu sene "kademeli kural" denilen "cascade" sistemiyle vatandaşlarımız için süreli ve uzun süreli vize kurallarını kabul etti. Bu kolaylaştırılmış sistemle üye ülkelerden vize alımı noktasında bir olumlu ilerleme sağlanmış oldu.

ABD'yle ilişkiler konusunda ABD Türkiye'nin 2'nci, 3'üncü büyük ihracat pazarı konumundadır ve yaklaşık 35 milyar dolarlık ticaret hacmimiz var. Uygulamaya başladıkları ilave gümrük vergileri noktasında müzakerelerimiz devam etmektedir.

Çok taraflı organizasyonlar olan İslam İşbirliği Teşkilatı İSEDAK, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, D-8, Türk Devletleri Teşkilatı gibi kuruluşların hem liderler düzeyinde zirve toplantıları hem de ticaret bakanları düzeyinde ticaret zirve toplantılarına katıldık.

On beş gün önce İstanbul'da Afrika ülkelerinden 26 bakanlar ve bakan yardımcılarıyla toplam 4 bin iş insanının katıldığı Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumu TABEF'i gerçekleştirdik ve daha önce 5,4 milyar dolar olan ticaretimiz -yirmi yıl önceki rakamdır- 2024 itibarıyla 7 kat artışla 37 milyar dolara ulaşmıştır, bu yıl da 40 milyar dolara ulaşmasına yakın bir durumdayız. Afrika'da 98 milyar dolara yakın 2.043 müteahhitlik projesini başarıyla tamamlamış durumdayız.

Suriye'yle ilişkiler konusunda da 8 Aralıkta yönetim değişikliğinden sonra çok hareketli bir dönem yaşadık ve bu çerçevede ilk başta Suriye'yle ticaretimizdeki ihracat ve ithalat ürünleri ve transit ticaretle birkaç istisna hariç tamamen serbestleşmeye gittik. Bunun yanında gümrüklerimizde -ki Suriye sınırı 910 kilometre, 9 gümrük kapımız faaldir- orada yenileme, modernleşme, genişletme çalışmalarını başlattık. Suriye Hükûmetiyle "JETCO" dediğimiz ortak ekonomi ve ticaret komitesini kuran anlaşmayı imzaladık. Kurumsal kapasite ve idari gelişim noktasında iş birliği anlaşması imzaladık. Türkiye-Suriye İş Konseyini kuran anlaşma imzalandı ve aynı zamanda gümrük konularında iş birliği ve karşılıklı yardımlaşma ortak bildirisi imzalandı.

Bu çerçevede, özellikle Filistin konusuna da değinmek istiyorum. İsrail'in Gazze, Batı Şeria, Lübnan ve Suriye'ye yönelik saldırganlığına ve Gazze'deki iki yılı aşan soykırımına karşı ülkemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde diplomasi, ticaret, hukuk, sağlık ve insani yardımlar alanında dünyada en önde gelen ve en büyük mücadeleyi veren ülkedir. Bu gerçek, başta Filistinliler, Filistin Hükûmeti, bütün İslam dünyası ve vicdanı olan diğer ülkeler ve halklar tarafından da hamdolsun takdirle karşılanmaktadır.

2 Mayıs 2024'te Hükûmetimizin aldığı kararla Türkiye'den İsrail'e bütün ürün gruplarında ihracat, ithalat, transit ticaret ve serbest bölge ticaretleri tamamen durdurulmuştur. Gümrüklerde ve serbest bölgelerimizde İsrail'le ticaret işlemi yapılamamaktadır çünkü sistem kapalıdır. 2 Mayıs 2024'ten bu yana İsrail'le ticaret sıfırdır. Bu veriler, Ticaret Bakanlığı gümrük verileri, Türkiye İhracatçılar Meclisi verileri ve Türkiye İstatistik Kurumu verileriyle şeffaf bir şekilde kamuoyunun önündedir ve sabittir. Filistin Hükûmetinin Türkiye'yle ticaret yapma ve acil ihtiyaçlarını karşılamak için ısrarlı istekleri karşısında 7 Haziran 2024 tarihinde Türkiye-Filistin Devleti Protokolü imzalanmıştır ve 7 Haziran 2024'ten sonra Filistin Millî Ekonomi Bakanlığının talep ettiği ve onayladığı ihtiyaçların varış yeri Filistin adresi ve alıcısı Filistinli ithalatçı olmak şartıyla özgün bir kontrollü ticaret mekanizması geliştirdik.

2025 yılının ilk on ayında Filistin'e yapılan ihracatın toplam tutarı 437 milyon dolardır. Ancak 7 Ekim 2023 tarihinden önce bu rakam 2 milyar dolara yakındır. Bu noktada, Gazze'de Cumhurbaşkanımızın mimarlarından biri olduğu ateşkes anlaşmasından da memnuniyet duyduğumuzu ve ülkemizin Filistinli mazlumların korunması için aldığı sorumluluk ve önemli rolden gurur duyduğumuzu belirtmek istiyorum. Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyelerinin ve halkımızın da Filistin konusundaki ortak dayanışma ve tutumundan gurur duyuyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi iç ticaretle alakalı yaptığımız çalışmaları anlatmak istiyorum. Ekonomimizin can damarı olan iç ticareti güçlendirmeye ve geliştirmeye yönelik çabalarımıza özel bir önem veriyoruz çünkü iç ticaret, 86 milyon vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren çok önemli bir alandır. Haksız ticari uygulamalar ve fahiş fiyat artışlarıyla mücadele etmek, rekabetçi, adil ve istikrarlı bir piyasa yapısını korumak amacıyla bugüne kadar 17 adet mevzuat düzenlemesini yürürlüğe koyduk. Otomotiv sektöründeki altı ay, 6 bin kilometre ikinci el piyasasındaki getirdiğimiz düzenleme, pazarlama ve satış kısıtlaması, ikinci el taşıtların satış fiyatının sıfır fiyatının üzerinde ilan edilememesi gibi kurallarımız yürürlükte. 1 Ocak 2026'ya kadar devam etmektedir. Yetki belgesiz ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin ihbar edilmesine imkân sağlayan ihbar modülünü uygulamaya aldık. İkinci el otomotiv satışında elektronik ilan doğrulama sistemini getirdik. Güvenli ödeme sistemini getirdik. Böylece ihtilafların büyük ölçüde sona ermesini sağladık. Taşınmaz ilanlarında haksız ve adil olmayan fiyat artışı yapanları ve yetki belgesiz taşınmaz ticareti yapanları emlak piyasasında yakından takip ediyor ve tespit ettiğimiz uygulamalara hemen müeyyide kararlarını uyguluyoruz.

Diğer taraftan, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da da önemli değişiklikler yapılarak Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği'nde tüketicilerimizin ekonomik çıkarlarının korunmasına yönelik değişiklikler yaptık. İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle tüketicinin cayma hakkını güçlendirdik. İş yeri dışında satış yapanların yetki belgesi alma zorunluluğunu daha sıkı kurallara bağladık.

Tüketici Ürünlerinde Uygunluk Denetimi Tebliği'nde değişiklik yaparak hayvansal menşeli parça içeren tüketici ürünlerinde bilgilendirme zorunluluğu getirdik. En son, Fiyat Etiketi Yönetmeliği'nde çok önemli bir değişiklik yaptık. Açık hâlde satılan ürünlerin net miktarı belirlenirken daranın düşülmesi ve başta restoran, lokanta, pastane gibi iş yerlerinde fiyat listelerinin gerek kapı önünde müşteriye belirtilmesi gerekse masa üstünde belirtilmesi gerekse de karekod sistemiyle belirtilmesi uygulamasını getirdik. Ayrıca, belirleyeceğimiz ölçütlere göre lokanta ve restoranların fiyat ve menülerini fiyat bilgi sistemimize aktarmaları hususunu devreye alıyoruz.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik 8 Ağustos tarihinde yürürlüğe girdi. Motorlu Taşıt Araçları Yönetmeliği'nde önemli değişiklikler yaptık, yürürlüğe soktuk.

Başta marketler olmak üzere fiyat etiketi, fahiş fiyat, haksız fiyat gibi göstergeler ve stokçuluk konusunda yaptığımız denetimler sonucunda 81 ilimizde bu yılın ilk on ayında 470.037 işletme, 32 milyon 144 bin ürün denetlendi ve toplam 2,4 milyar liranın üzerinde idari para cezası uyguladık. Rekabet Kurulu da kendi yaptığı soruşturmalarda bu yıl ilk on ay içinde 13 milyar liranın üzerinde ceza uygulaması kararı aldı ve diğer denetimler de devam etmektedir. Bu konuda piyasalarda fahiş fiyat ve stokçuluğa karşı amansız denetimler yapılmaktadır.

Tüketici şikayetlerini tüketici hakem heyetleri yoluyla çözüyoruz. 19 milyon bugüne kadar başvuru yapıldı. Bu yıl ilk on ayda 733 bin başvuru alındı. 9,7 milyar lira tutarında 691 bin uyuşmazlık tüketici hakem heyetlerimiz tarafından karara bağlandı.

Türkiye genelinde esnaflarımıza hizmet etmekle de mükellefiz. 2005 yılında 1,8 milyon esnafımız vardı, bugün itibarıyla 2 milyon 285 bin esnaf ve sanatkârimiz var, onlar 2.979 meslek odasına bağlılar. 82 birlik, 13 federasyon ve bir üst çatı konfederasyonuna bağlı durumda esnaflara hizmet vermektedirler.

2020 pandemi yılının başından itibaren esnaf ve sanatkârlarımıza ait 1 milyon 748 bin 780 tescil yani kuruluş işlemi yapılmıştır, 678 bin 211 terkin yani kapama işlemi yapılmıştır. 2025 yılı ilk on ayda da toplam 263 bin 801 tescil işlemi, kuruluş işlemi yapılırken 93.200 terkin işlemi gerçekleştirilmiştir. Buna göre, bu yıl terkin işlemi yapılan her 1 esnaf ve sanatkârimize karşılık 3 esnaf ve sanatkârimiz da ticari faaliyete başladı.

Esnaflarımız açısından ve sektörler açısından strateji belgesi eylem planı, Esnaf ve Sanatkârlar Şurası için gerekli çalışmalarımız devam etmektedir. Kredi ve Kefalet Kooperatifleriyle -ki sayısı bine ulaşmaktadır- esnaf ve sanatkârlarımızı güçlü bir şekilde desteklemeye devam ediyoruz. 2025 yılının ilk on ayında 211 bin 506 kullandırım adedi kapsamında 140 milyar liralık finansman desteği sağlamış bulunuyoruz. Geçen yılın üzerinde yüzde 46,4 artış sağlandı. 2002'den bu yana da 4,5 milyon adet kullandırım ile tam 704 milyar liralık destek sağlanmıştır.

Hazine sübvansiyonlu kredilerle birlikte esnaflarımızın işlerini büyütmelerine, yatırım ve işletme sermaye ihtiyaçlarını karşılamaya devam ediyoruz. Bu noktada yüzde 50 faiz indirimli yatırım ve işletme kredileri vermeye devam ediyoruz. 2002'de sadece 5 bin lira, o günün parasıyla 3.300 dolar olan esnaf kredisi limitini tam 1 milyon liraya yükselttik. Yatırım kredilerini de 2,5 milyon liraya yükselttik. Bugünkü 1 milyon lira, 25 bin dolara tekabül etmektedir. Faiz oranı sübvansiyonunu da yüzde 20'den yüzde 50'ye yükselttik. Ayrıca, ticari araç yenilemede de 2,5 milyon liraya yükselttik.

Esnaf ve sanatkârlarımızın ihracata yönelmesine de önemli destekler veriyoruz ve ihracatçılarımız 2019'da 487,5 milyon dolar ihracat yaparken 2024'te 620 milyon dolara yükseldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, mikrofon kapandı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 2019'daki Bakan başarısızmış demek ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bana bakma, ben değildim.

Buyurun.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şirketlerimizde de bu noktada 2002 yılında 1 milyon 28 bin 352 şirket varken bugün itibarıyla 2 milyon 579 bin 467 şirketimiz bulunmaktadır. MERSİS Merkezi Sicil Kayıt Sistemi uygulamasıyla şirketlerimizin kayıtlarını tutmaktayız.

Bu noktada özellikle şunu ifade etmek istiyorum: Lisanslı depoculuk çok önemli bir atılım olarak 2012 yılında başlatılmıştır; 2024 yılı sonunda 224 lisanslı depo işletmesi 309 noktada görev yapmakta.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan, kaç ilde var bu lisanslı depoculuk? 81 ile yayın.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT - 12,1 milyon ton kapasitedeydi bu, şu anda 263 işletme 363 noktada 14,2 milyon kapasiteye ulaşmıştır.

Kooperatifçilik yılı olan 2025 yılında Türkiye Kooperatifler Fuarı'nı düzenledik. 2025-2029 yılı Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve -beş yıllık- Eylem Planı'nı hazırlayıp, kamuoyuyla paylaşıp yürürlüğe getirdik. Kooperatiflere destek limitlerini bu yıl 2,5 katına çıkardık.

Gümrüklerimize gelince; ülkemizin vergi gelirlerinin yüzde 22,8'ini gümrüklerimizden tahsil ettik. 12 milyon araç, 8,1 milyon konteyner, 176 milyon yolcunun giriş ve çıkış işlemleri gerçekleştirildi. Ağrı Gürbulak Gümrük Kapısı'nın onarım ve genişletme çalışmalarını bugünlerde tamamlıyoruz ve çok yakında resmî açılışını yapacağız. Bunun yanında, Şanlıurfa Ceylanpınar Gümrük Kapısı'nı yeniledik, açılışını yaptık. Ayrıca, Akçakale Gümrük Kapımızı genişletme çalışmalarımız, Kırklareli Dereköy Gümrük Kapısı'nı genişletme çalışmamız, Hakkâri Derecik Gümrük Kapısı'nı genişletme çalışmalarımız devam etmektedir.

Gümrüklerde kaçakçılıkla mücadele konusunda çok kararlı bir şekilde, Gümrük Muhafaza ve Kaçakçılık Müdürlüğü ekiplerimizle amansız bir mücadele vermekteyiz. Bu yıl 40 milyar 118 milyon lira değerinde 30 ton 100 kilo ağırlığında uyuşturucu

madde olmak üzere, ayrıca 49 milyar liralık da kaçak ticari eşyalar olmak üzere toplamda 89 milyar 77 milyon liralık kaçak eşya ve narkotik madde ele geçirdik. 30 tonun üzerindeki bu uyuşturucu da imha edilmişti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Eğer onu da yakalamazsanız memleketi uyuşturucu boğacakmış.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT - Bu çerçevede çabalarımız artmakta ve her geçen yıl yakaladığımız kaçak ürünler ve uyuşturucu ürünler ağırlık ve değer olarak artış sağlamaktadır. Vatandaşlarımızı, gençlerimizi uyuşturucu zehir tacirlerinden korumakta kararlıyız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Memleket uyuşturucu cenneti oldu, yakalanmazsa daha beter olacaktı.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT - Sayın Başkan ve Plan ve Bütçe Komisyonunun kıymetli üyeleri; öncelikle Sayıştay Başkanlığına ve denetim ekibine kıymetli çalışmaları nedeniyle huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Memleket uyuşturucu cenneti olmuş, daha neyi konuşacağız.

TİCARET BAKANİ ÖMER BOLAT - Sayıştay denetim süreci sonucunda açıklanan rapor, Türkiye Yüzyılı'nda Ticaret Bakanlığımız kaynaklarının etkin, verimli ve sürdürülebilir bir anlayışla hizmet ettiğini ortaya koymaktadır. Ticaret Bakanlığımız faaliyetlerinde kaynakların etkin, ekonomik, verimli kullanılması noktasında denetim raporunda yer verilen hususları dikkate alarak bundan sonraki çalışmalarımızı kararlılık içinde ve bu anlayışla sürdüreceğimizi belirtmek isterim.

Sözlerime son verirken, Ticaret Bakanlığımızın sizlere takdim olunan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda kullanılmak üzere 2026 yılı bütçesi toplam 76 milyar 251 milyon 159 bin Türk lirasıdır. Ticaret Bakanlığına ayrılmış olan bu ödenek sayesinde ve sizlerin destekleriyle, inşallah, paydaşlarımızla iş birliği içinde kapsayıcı ve kalıcı refah artışını sağlamak üzere halkımız ve ülke ekonomimiz için yatırım, üretim, ihracat ve istihdam eksenindeki politikaları kararlılıkla sürdürmeye ve yeni araçlar ve politikalar uygulamaya devam edeceğiz.

Ticaret Bakanlığımızın bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinize selam ve sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakanım, bu bütçe çok düşük sizin Bakanlığınız için.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, siyasi parti temsilcilerine söz vereceğiz, onlar konuşmalarını yapacaklar.

CAVİT ARI (Antalya) - Daha fazla bir bütçeyi hak eden bir Bakanlık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari, Cumhuriyet Halk Partisinin temsilcileri konuşma yapacak, lütfen... Siz, bunu artırıcı yönde önerge verebilirsiniz, Komisyon bunu değerlendirebilir.

Teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

Cumhuriyet Halk Partisinden...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Turquality'e hiç girmediniz Sayın Bakan. Turquality'den bir haber yok mu?

CAVİT ARI (Antalya) - O bitti artık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu soracağız, soracağız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yani Turquality'e Türk markası diye para verdik, yabancı firmaya vermişsiniz. Bununla ilgili bir açıklamanız olsaydı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin 2 konuşmacısı olacak değerli milletvekilleri; Sayın Seda Kâya Ösen ve Sayın Talat Dinçer.

Onar dakika süreniz var; bitiremezsiniz bir dakika ilave vereceğim, sonra uzatmıyorum.

Sonrasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi, sonrasında Milliyetçi Hareket Partisi, sonrasında İYİ Parti, YENİ YOL ve Adalet ve Kalkınma Partisiyle devam edeceğiz.

Sayın Seda Kâya Ösen, buyurun.

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2026 Ticaret Bakanlığı bütçesinin ülkemize ve Ulu Önder Atatürk'ün işaret ettiği gibi, milletin emeği ve üretimini kıymetlendirmek için eline ve zekâsına güvenilen üretici, esnaf ve sanatkarlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Öncelikle, geçen sene yapılan Bakanlık sunumunda Sayın Bakanımız 2024 yılı için hedeflenen cari açığın 11 milyar dolar civarında olduğunu söyleyerek "Cari açık sorun olmaktan çıkmıştır." şeklinde bir ifade kullanmıştı. Bu sene Sayın Cevdet Yılmaz'ın sunumunda 2025 yılı cari açığının 22,6 milyar dolar olacağı ifade ediliyor. Bu noktada sormak istiyorum: Geçen yıl sorun olmaktan çıkardığınızı söylediğiniz cari açık bu yıl neden yüzde 100 arttı? Sizin ifadenize göre, madem 2024 yılında çözebildiniz, neden 2025 yılında çözemiyorsunuz? Biz geçen sene cari açığın neden düştüğünün, bu yıl neden artışa geçtiğinin tabii, sebebini biliyoruz; keramet demek ki sizde ve ekonomi politikalarınızda ve yönetimde sanırım değişmiş.

Gelelim bir diğer övünç kaynağı meselesine, millî gelir, gayrisafi yurt içi hasıla. Yine, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız Cevdet Yılmaz'ın sunumunda belirttiği üzere, bu yıl millî gelirin 1,5 trilyon doları geçmesi bekleniyor. Kulağa hoş gelen bir rakam tabii bu. Gerçekte ve halkta karşılığı nedir, bir de ona bakmak lazım. Millî gelirin cari fiyatlarla dolar bazında bu kadar artmasının altında yatan sebep döviz kurunun uzun zamandır baskılanması ve yurt içi enflasyonun durdurulamamasıdır. Millî gelirde artıştan söz edebilmemiz için dolar kurunun enflasyon oranı kadar artması gerekirdi. 19 Mart süreci haricinde uzun zamandır dolar kuru yerinde sayarken enflasyon yüzde 33 arttı. Bu yüzden millî gelirdeki övülen artış enflasyondan bağımsız düşünemeyiz.

Bir diğer boyut da şudur: Millî gelir vatandaşa ne kadar yansıyor? Bu artışı kalkınma ve refah olarak vatandaşımız hissediyor mu? Devamlı dile getiriyorsunuz "Kesintisiz şekilde on altı yıldır büyüyörüz. Yüzde 5,4'lük büyüme oranıyla yüzde 2,9 olan dünya büyüme ortalamasını ikiye katladık." diyorsunuz. Sizin rakamlarınıza göre maşallah Çin gibi büyüyörüz. Peki, ne kadar gerçek? Nüfusun yüzde 20'sinin toplam servetin yarısına sahip olduğu ülkemizde, peynirin, zeytinin hesapla alındığı Türkiye'de kaç

Bir önerim var, arada söyleyeyim size, zamanım çok az ama 2 tane soruya dikkatinizi çekmek istiyorum: Bir, bahis; çok ciddi bir problem. Bizim hakikaten bir ahlaki çöküntü problemimiz var toplumca, hepimizin üstlenmesi gereken, bütün siyasi partilerin üstlenmesi gereken.

Sayın Bakanım, sizce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Bitiriyorum. Bir dakika daha...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hocam, buyurun, devam edin.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Toplumda artan oranda oynanan bahsi bir halk sağlığı problemi olarak mı görüyorsunuz, yoksa kriminal bir problem olarak mı görüyorsunuz? Eğer halk sağlığı problemi ise neden yasal olarak biz bahis sitelerine sahibiz? Yok, kriminal problem ise neden yasal olarak bahis oynanmasına izin veriyoruz? Yani ben sizin... Şu anda toplumda biz gezdiğimiz zaman bakın, bu bahsin ve -yarın Hazine ve Maliye Bakanına da söyleyeceğiz- bu hisse senetleri üzerindeki spekülasyonun toplumsal çöküntüyle beraber arttığını görüyoruz. Şimdi, yasa dışı bahis bana göre çok önemli problemlerden bir tanesi, ondan bahsetmenizi isterdim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hocam, bitti.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Bir de son bir sorum var, kusura bakmayın, biliyorum.

Rekabet Kurumundaki Başkan, Kurul üyeleri, Başkan Yardımcılarından herhangi bir şirketin yönetim kurulunda yer alan var mı? İki sene önce bu soruyu sorduğumda vardı ve ben de bunun rekabet hukukuna aykırı olduğunu söylemiştim. Bu soruyu tekrarlıyorum, var mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Burada Rekabet Kurumu Başkanı var, cevap kısmında söz veririm. Burada verir cevabını.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli milletvekilleri, öğle yemeği için F Blok Tören Ara Salonda... Ha, bir de burada pek çok yorum yapılıyor, değerlendirme yapılıyor; bununla alakalı, soru-cevap kısmına lütfen hazırlıklarımızı yapalım.

Öğle yemeği için F Blok Tören Ara Salonda Sayın Bakanımız, milletvekillerimiz, Bakan Yardımcılarımız, kurum başkanlarımız ve genel müdürlerimiz için yemek ikramı olacaktır. Diğer bürokrat ve katılımcılar için alt kattaki Üyeler Üst Lokantasında hazırlığımız vardır.

Görüşmelere 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.03

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

